

OPEN BRIEF STEUNPUNT BEWINDVOERING

Zaventem is een uitzondering, niet de regel.

Het Steunpunt bewindvoering reageert op het rapport van de Hoge Raad voor de Justitie, en wijst op de aanbevelingen die al jaren wachten op een antwoord.

Vanaf 18 jaar zijn we handelingsbekwaam en verantwoordelijk voor onze eigen keuzes en beslissingen. Niet iedereen kan dit echter zelfstandig. Mensen met een verstandelijke beperking, ernstige gezondheidsproblemen (fysiek of psychisch) of dementie hebben soms steun nodig. Voor hen kan bewindvoering een passende bescherming bieden.

De vrederechter kan dan een bewindvoerder aanstellen die beslissingen overneemt of daarbij ondersteuning biedt, bijvoorbeeld rond verblijf, zorg of vermogensbeheer. Waar mogelijk wordt gekozen voor een familiale bewindvoerder (meestal een familielid), maar in sommige situaties is een professionele bewindvoerder nodig, doorgaans een advocaat.

In België staan vandaag ongeveer 125.000 mensen onder bewind. Dat aantal groeit jaarlijks met circa 10 %, onder meer door de vergrijzing, de toenemende complexiteit van de samenleving voor kwetsbare personen en de afbouw van sociale ondersteuning.

Bewindvoering is een veeleisende taak. De bewindvoerder moet steeds handelen in het belang van de beschermde persoon en diens levenskwaliteit bewaken. De vrederechter ziet daarop toe: hij controleert of de bewindvoerder correct, transparant en zorgvuldig werkt. Die controle is allesbehalve louter administratief.

De grote meerderheid van bewindvoerders en vrederechters vervult die taak zorgvuldig en gewetensvol. Toch doen zich nu en dan wantoestanden voor. Die moeten kordaat worden aangepakt en er moet worden voorkomen dat ze zich herhalen. Kwetsbare mensen die niet zelfstandig kunnen beslissen of hun goederen niet zelf kunnen beheren, moeten kunnen rekenen op betrouwbare ondersteuning.

Er liggen vandaag duidelijke aanbevelingen klaar:

- van de Hoge Raad voor de Justitie,
- van het [evaluatie rapport](#) tien jaar na de invoering van de wet van 17 maart 2013 tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid,
- van het VN-comité voor de rechten van personen met een handicap en
- van het Steunpunt bewindvoering.

De motivatie om hiermee aan de slag te gaan is groot, ondanks de stijgende werkdruk en de beperkte middelen bij de vrederechters.

Sinds 2022 bundelen de vrederechters, de advocatuur en de zorg- en welzijnssector in Vlaanderen vrijwillig hun krachten in het Steunpunt bewindvoering. Beschermde personen, hun netwerk, familiale en professionele bewindvoerders, vertrouwenspersonen en hulpverleners uit

de zorg- en welzijnssector kunnen er terecht met vragen, ervaringen, klachten en suggesties over bewindvoering.

Het Steunpunt bewindvoering behandelt meldingen over zowel de werking van de bewindvoering als de toepassing van de wetgeving. Daarnaast geeft het informatie, verwijst het zo nodig door naar de juiste instantie en legt het structurele knelpunten bloot.

Door de verschillende actoren samen te brengen en kennis uit te wisselen, krijgt het Steunpunt een beter zicht op problemen binnen de bewindvoering en kan het deze signaleren aan beleidsmakers. Het uiteindelijke doel is de dienstverlening voor de beschermde persoon en zijn omgeving te verbeteren.

Het Steunpunt bewindvoering blijft bovendien investeren in de unieke samenwerking tussen vrederechten, advocatuur en zorg- en welzijnssector. In open dialoog worden knelpunten gezamenlijk aangepakt.

De tekortkomingen die de Hoge Raad voor de Justitie blootlegt in het bijzonder onderzoek naar de werking van het vrederecht te Zaventem sluiten volledig aan bij de pijnpunten die het Steunpunt bewindvoering al vier jaar documenteert en adresseert in zijn verschillende jaarverslagen.

De onderstaande tabel maakt die parallel zichtbaar.

De aanbevelingen werden gericht aan de minister van Justitie, het College van de hoven en rechtbanken, de wetgever en de Taskforce CRBP. Sommige werden deels opgepikt.

De meest fundamentele — een wettelijke verankering van het Steunpunt zelf — wacht nog steeds op een beslissing.

Het Steunpunt bewindvoering is actief in de gerechtelijke arrondissementen Antwerpen, Leuven, Limburg, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen.

Meer info vind je terug op www.steunpuntbewindvoering.be.

Vastgesteld in vrederecht te Zaventem (HRJ, 2026)	Aanbevelingen Steunpunt bewindvoering
Weinig omkadering voor familiale bewindvoerders. Geen informatie/ondersteuning/opleiding voor familiale bewindvoerders.	Bied meer ondersteuning aan familiale bewindvoerders bij de uitvoering van hun mandaat, bijvoorbeeld door opleidingen te organiseren specifiek op hun maat. Creëer een orgaan waar familiale bewindvoerders terechtkunnen – zowel op inhoudelijk als op praktisch vlak – voor de opmaak van het verslag (net zoals de hulp die wordt aangeboden bij het invullen van de belastingaangifte). Voorzie middelen aan de directiecomités van de vrederechten en politierechtbank voor de organisatie van opleidingen voor de familiale bewindvoerders.
Hoewel de griffie gebruik maakt van bepaalde digitale toepassingen, worden deze door de vrederechter niet gebruikt. Als gevolg daarvan worden alle stukken nog steeds geprint en blijft het papieren dossier het referentiedossier. De vrederechter communiceert zijn instructies aan de griffie voornamelijk via post-its. Weinig systematiek in het dossierbeheer.	Voorzie meer financiële middelen voor de verbetering van de werking van het centraal register van de bescherming van de personen (hierna: CRBP). Creëer een testomgeving in het CRBP waar burgers, advocaten en organisaties kunnen experimenteren met het gebruik van het systeem. Digitaliseer de aanstellingsbeschikkingen die dateren van vóór de opstart van het CRBP, zodat deze raadpleegbaar zijn via het CRBP. Maak de lay-out van de verslaggeving in het CRBP eenvoudiger zodat het verslag transparant en verstaanbaar is voor een beschermd persoon.
Ontbreken van een klachtenprocedure en een reactief én preventief beleid rond misbruik of fraude. Structurele tekortkomingen worden niet gedetecteerd of aangepakt.	Voorzie een juridische structuur voor het Steunpunt bewindvoering.

